

Achmea en Verbond van Verzekeraars:

Klimaatschade verzekerbbaar, mits controleerbaar

Verzekeraars die met angst en beven naar het weerbericht staren, is dat de nieuwe realiteit? Premies die zo hoog worden dat verzekeren in bepaalde gebieden niet meer mogelijk is? Nederlanders voelen zich comfortabel in onze tegen de zee en rivieren beschermde delta, maar de risico's van klimaatverandering moeten onder ogen worden gezien. Verzekeraars gaan op de bres. Ook damage control en het creëren van bewustzijn zijn gezamenlijke verantwoordelijkheden. Voorkomen is beter dan genezen.

ASTEN 25 juni 2016 – Een enorm kassencomplex in het Brabantse Asten is zwaar beschadigd door het noodweer. Hagelstenen zijn dwars door het glas heen gegaan.
ANP PAUL RAATS

De cijfers logen er afgelopen juni niet om: de verzekerde schade door de extreme neerslag in Limburg en Noord-Brabant bedroeg minstens 500 miljoen euro. Bij Achmea bedroeg de schadeclaim zo'n 300 miljoen euro. Het moederbedrijf van onder andere Interpolis en Centraal Beheer was voor ongeveer de helft herverzekerd, maar moest dus toch nog

een flinke post zelf bekostigen. De impact voor de verzekeraar was daarmee enorm, naar eigen zeggen groter dan de impact van andere calamiteiten in de afgelopen tientallen jaren. Wat betekent dit voor de verzekerbaarheid van klimaatschade?

Particulieren zijn standaard verzekerd tegen schade door hagel, storm, regen, sneeuw en vorst. En dat blijft ook verzekeraar, stelt David de Jong, manager Strategie en Ontwikkeling bij Achmea. Maar tegen welke prijs? 'Het is gedekt, maar extreme neerslag of hagel gaat wellicht wel leiden tot hogere premies. Er is een duidelijke trend dat de intensiteit van die buien toeneemt.'

Wat als die trend een structureel scenario wordt? Timo Brinkman van het Verbond van Verzekeraars verwijst naar het doel van een verzekering: om onzekere voorvallen te verzekeren. 'Als het een zeker scenario wordt, kan dat niet meer. De premie is gerelateerd aan het risico dat iets gebeurt. Dat risico wordt groter naarmate de kans en/of de schade toeneemt. Het is dus in theorie wel mogelijk dat de premie op een gegeven moment te hoog wordt. Dan kom je voor sommige groepen wel voor een dilemma te staan. Aan de ene kant wil je premies beheersbaar houden en schade voorkomen, aan de andere kant moet je ook waken voor solidariteit, de basis voor verzekeren.' Maar laat het klimaat nou net heel moeilijk te voorspellen zijn. Brinkman: 'Bij storm en inbraak wordt gebruikgemaakt van historische data op postcodeniveau, voor het klimaat hebben we alleen KNMI-modellen met veel onzekerheid. Bovendien gaat het om veel grotere gebieden, ook weer met veel onzekerheid. Een belangrijke schadeoorzaak, namelijk overstroming, is nu helemaal niet verzekerd. Vooral bij overstroming lopen bepaalde gebieden veel meer risico dan andere, waardoor een systeem alleen kan werken met een bepaalde mate van solidariteit.'

Niet nieuw

De discussie over overstromingsschade is volgens Brinkman niet nieuw. 'Al sinds midden jaren negentig is geregeld overleg gepleegd tussen de

Rijksoverheid en het Verbond van Verzekeraars over een mogelijke financiële regeling voor compensatie bij rampen. Tot een structurele oplossing bij overstromingen is het echter nog nooit gekomen. Enkele private partijen hebben ondertussen geprobeerd een overstromingsverzekering aan te bieden, maar de bijzondere risicoverdeling maakt het moeilijk om een product aan te bieden zonder hoge premies of ongunstige uitkeringsvoorwaarden.' In het buitenland zijn overstromingsverzekeringen wél mogelijk (zie kader over Flood Re). Waarom lukt dit dan uitgerekend in Nederland niet? Brinkman: 'Verzekeraars mogen hier geen gezamenlijke afspraken over maken. Maar ze kunnen het niet alleen. Er is echt andere wetgeving en politieke wil voor nodig.'

Zo doen ze het in Engeland: Flood Re

In december 2015 werd Engeland getroffen door enkele stormen en zware regenbuien. Het gevolg: overstromingen met een totale verzekerde schade van 1,5 miljard pond. Deze en een nog veel forsere schade in 2007 van 3,2 miljard pond leidden ertoe dat in sommige overstromingsgevoelige gebieden de premies zo hoog werden dat ze praktisch onverzekerbaar waren geworden. Om dat te voorkomen, werd een verzekeringspool in het leven geroepen, Flood Re, die april dit jaar van start is gegaan.

Flood Re is bedoeld om particulieren die in gebieden met een hoog overstromingsrisico wonen, te kunnen blijven verzekeren tegen een 'normale' premie. Alle verzekeraars in het Verenigd Koninkrijk betalen een jaarlijks bedrag aan Flood Re om de extra kosten voor die overstromingsschade te verevenen. Verzekeraars die opstalverzekeringen aanbieden in gebieden met een hoog risico, kunnen vervolgens een beroep doen op Flood Re bij de uitkering van schadeclaims die in relatie staan tot overstromingen.

Kijk hier hoe het werkt: www.floodre.co.uk

'Meer regen is niet het probleem'

Verzekeraars gaan ondertussen zelf aan de slag. Klanten worden gewezen op de maatregelen die ze zelf kunnen nemen, en er wordt druk gewerkt aan waarschuwingssystemen. Die maatregelen zijn hard nodig voor het in de hand houden van de schade, en daarmee de claims. 'Meer regen is op zich geen probleem, als het maar goed wordt opgevangen', zegt David de Jong van Achmea. 'Onze steden zijn echter niet op heftige regenval ingericht. Kijk naar de rioolcapaciteit en de hoeveelheid steenoppervlakte. Wij als verzekeraar willen graag meedenken en helpen bij maatregelen die klimaatschade beheersbaar maken, maar vooral de overlast voor de klant verminderen.'

De vraag is waar dat balletje begint te rollen. Achmea is samen met de gemeente Amsterdam en Waternet betrokken bij Rainproof (zie kader Impactproject 'Samen met verzekeraars naar een regenbestendige stad'), en de vraag is hoe meer van dit soort initiatieven kunnen ontstaan. De Jong: 'Verzekeraars komen meestal pas in beeld als er iets aan de gevolgen moet worden gedaan, maar waarom doen we niet mee aan het begin? Ook wij hebben baat bij het voorkomen of beperken van schade. En het gaat dan echt niet alleen om de financiële schade. De overlast die onze klanten ervan ondervinden, zowel financieel als emotioneel, is voor ons een enorme *incentive* om te helpen.'

Het is ontzettend belangrijk dat mensen bewust worden, zegt Brinkman. 'Daar is nog veel te winnen. Kijk bijvoorbeeld naar het Politiekeurmerk Veilig Wonen. Dat is een geslaagde publiek-privé samenwerking. Kunnen we op die manier ook naar klimaatverandering kijken? Over de veel gestelde vraag of genomen maatregelen dan ook tot lagere premies leiden, is Brinkman heel helder: 'Ten eerste mogen verzekeraars geen afspraken maken over premiekorting. Ten tweede zet een premiekorting niet echt zoden aan de dijk. De inboedelverzekering, welke ook dekking biedt tegen

‘VERZEKERAARS KOMEN MEESTAL PAS IN BEELD ALS ER IETS AAN DE GEVOLGEN MOET WORDEN GEDAAN, MAAR WAAROM DOEN WE NIET MEE AAN HET BEGIN?’

andere schadeoorzaken, is maar een paar tientjes per jaar. Stel dat je daar als verzekeraar tien procent korting op geeft, dan is dat een voordeel van enkele euro's. Het is veel belangrijker dat mensen bewust worden van de risico's en de maatregelen die ze kunnen treffen.'

‘Data als enabler van samenwerking’

Preventieve maatregelen verkondigen, waarschuwingssystemen instellen, bewustwording creëren; verzekeraars staan uiteraard niet alleen in deze opgave. De klanten van Achmea zijn immers ook burgers van gemeenten. De Jong: ‘Maatregelen op particulier niveau zijn nuttig, maar publiek-private samenwerking is hard nodig om tot betere resultaten te komen. We streven naar een klimaatbestendige leefomgeving en daar zijn onder meer de gemeenten voor verantwoordelijk. Maar er is een boel vertrouwen voor samenwerking in de publiek-private sfeer nodig. Ik kan me voorstellen dat data als een enabler van die samenwerking

Impactproject ‘Samen met verzekeraars naar een regenbestendige stad’

David de Jong van Achmea: ‘Op 28 juli 2014 stonden de straten van Amsterdam in een mum van tijd blank door een wolkbreuk. In het project Rainproof werken bewoners, gemeente en bedrijven nu samen om van Amsterdam een regenbestendige stad te maken. Achmea raakte in 2014 betrokken bij het project. Waternet wilde weten hoe groot de schade was van de buien op 28 juli, en welke stadsdelen het zwaarst waren getroffen. Op basis van schademeldingen van onze Amsterdamse klanten hebben wij op postcodeniveau een schadekaart van Amsterdam gemaakt. Een neutraal data analytics-bureau combineerde onze gegevens met die van Waternet en zo ontstond op basis van niet tot de persoon herleidbare informatie een goed beeld van de schade in de stad.

Dat is een mooi startpunt voor verder onderzoek en eventuele maatregelen. Denk aan efficiënter rioolonderhoud, de aanleg van waterbergingen en groene daken in de stad. Of aan een campagne die mensen aanzet om de tegels in de tuin in te wisselen voor gras en beplanting zodat het water makkelijker weg kan. Samen met Waternet kijken we nu of we bewoners kunnen helpen met op maat gemaakte adviezen. Veel mensen worden overvallen door een hoosbui en weten dan niet goed wat ze moeten doen. Met relatief kleine ingrepen voor en tijdens de buien kun je de wateroverlast, en daarmee de schade, verkleinen. Daar zijn mensen zich niet altijd van bewust.’ Het Impactproject wordt in november 2016 afgerond.

geldt. Zo gaan wij samen met het KNMI samenwerken om een persoonlijk weeralarm te maken, zodat we onze klanten tijdig kunnen informeren als het extreem weer wordt. Andersom: de data die wij hebben van schadelasten kunnen preventie in de hand werken, dat hebben we gezien in ons Rainproof-project in Amsterdam (zie kader). Dat soort samenwerkingen kunnen we met meer gemeenten en andere partijen aangaan. We weten als verzekeraars heel veel, laten we daar meer profijt uithalen door dat te delen.’